

Kaasava hariduse rakendamine Soomes.

Liina Mölder
2019

- ❑ Kasvatuse põhiküsimus.
- ❑ Milliseid lapsi me tahame kasvatada?
- ❑ Milliseid oskusi me tahame lastele õpetada?
- ❑ Milliseid oskusi tänapäeva maailmas laps vajab, et elus hakkama saada?

Opetushallitus, Kataja.E.(4.4.2018)

- ▶ 1.Näide. Lapsed mängivad ja kasvataja jälgib laste tegutsemist ning kuuleb, et Ats on innustunud mereröövitest ja mängib uljat mereröövli. Kasvatajal tekib suurepärane idee käsitleda mereröövli teemat järgmise nädala tegevustes. Kasvataja uurib teema kohta ja valmistub põhjalikult ette, et järgmisel nädalal võtta Atsi lemmik teema käsitlemisele, ehk siis jaksab ka Ats paremini keskenduda.
- ▶ Järgmisel nädalal aga teemat käsitledes ei näi Ats enam mingit huvi tundvat selle teema vastu. Kui kasvataja Atsilt küsib, et miks teda enam mereröövlid ei huvita, saab ta vastuseks, et nüüd on tal uus ämblikmehe lego ja teda ei huvita enam nii väga mereröövid.

- ▶ Näide. Lapsed mängivad ja kasvataja jälgib laste tegutsemist ning kuuleb, et Ats on innustunud mereröövitest ja mängib uljat mereröövlit. Kasvataja istub lõunasöögi lauas Atsi kõrvale ja küsib: Ats ma märkasin, et sulle meeldib mängida mereröövlit. Atsi silmad löövad särama. Jah, mul on mereröövli raamat ja ma tahan suurena saada merede vallutajaks. Kasvataja küsimusele, et kas Ats tahab ka sõpradele rääkida mida ta teab mereröövitest, vastab poiss innukalt, et tahab ja siis veel tahaks ehitada laeva ja teha musta lipu ja pikksilma.
- ▶ Atsi ideest innustunud lastega ehitatakse rühma papist laev, koos meisterdatakse pikksilmad ja minnakse musta lipu all seilama mööda merd. Uuritakse erinevaid muid kuhu saaks koos sõpradega aaret otsima minna, loetakse raha ja õpitakse numbreid kokku arvutama, õpitakse erinevaid muid ja meresid tundma ja palju palju muud.

- ▶ Kuhu meie õppetegevused on suunatud?
- ▶ Kas ja kuidas me kaasame last igapäevaselt, kas tal on aega ja ruumi oma ideede realiseerimiseks.
- ▶ Meie igapäevane eesmärk kuhu me pürgime on, et igal lapsel oleks võimalus kaasa rääkida ennast puudutavates otsustes. Opetushallitus, Kataja.E.(4.4.2018).

Kaasava haridusmeetodiga seonduvad küsimused.

- ❑ Kuidas sellise kasvatusmeetodiga kasvatatakse last kellel on probleeme käitumisega juhul kui ta saab teha mida ta ise tahab ja otsustada millistes tegevustes ning millal ta osaleb?
- ❑ Kuidas lapsed õpivad toime tulema ja austama vanemaid kui nad ei pea tegema mitte midagi sellist mida nad teha ei taha?
- ❑ Kas mitte nii ei teki vaid üks suur kaos, millega laps hakkama ei saa?
- ❑ Kas me mitte niimoodi ei kasvata halvasti käituvaid ja probleemseid lapsi?
- ❑ Kas sellisel viisil ei kasva lastest teistega mitte arvestavad ja egoistliku ellusuhtumisega täiskasvanud?

- ❑ Aktiivne, alati lähedal olev kasvataja kes haakub laste algatatud ideedega, olles tegevuste keskpunktis.
- ❑ Mitmekesised õpikeskonnad
- ❑ Head teadmised õppekavast
- ❑ Kaasav haridus on demokraatlik kasvatus millega loome ennekõike ühtset ühiskonda.

Kelle kaasamist toetatakse?

- ❑ Kaasamine algab iga lapse arengu- ja huvide keskpunktist.
- ❑ Igat last võetakse kuulda just temale sobival moodusel, lapse tundlikkust silmas pidades.
- ❑ Laps osaleb tegevustes omal moel, oma võimetele vastavalt.
- ❑ Kasvataja töö on olla tähelepanelik, toetada iga lapse kuulumist ühtsesse terviklikku ühiskonda ja tagada iga lapse kuulduks ja nähtuks tulemine.
- ❑ Piisavalt aega lapsele mõelda tagajärgede üle, lahendada probleeme ja tülisid, teha valikuid.

- ❑ Kui last märgatakse, temaga räägitakse lugupidavalt (täiskasvanute eeskuju).
- ❑ Teineteise kuulamine, arvamuste kuulda võtmine igapäevaselt.
- ❑ Koos organiseerimine, koos tegemine, üheskoos toimetulemine.
- ❑ Anname lapsel särada just selles, milles laps on hea! Toome lapse tugevused esile!

- ▶ Kaasamine ja osalemine.
- ▶ Lapse kaasamine ei tähenda tingimata seda, et laps on kohustatud osalema.
- ▶ Laps õpib kõige paremini siis kui on tahe õpitut omandada.
- ▶ Suur huvi õppimise vastu on lapsele loomumane.

► Opetushallitus, Kataja.E.(2018, 4.4).

Lapse maailmapilt,
mängud,
huvid, muinasjutud,
kujutlusvõime,
küsimused,
mõtisklused.

Suhtluse kaudu
teabe
hankimine, lapse
maailmapilt,
Pedagoogilised
teadmised.
Ühendades
loome ühtse
terviku

Kasvataja
pedagoogilised
oskused,
vastutustunne, lapse
vajaduste märkamine
ja rühmatöö oskused.

Kuid, mis saab siis kui kõik lapsed tahavad erinevaid asju?

- ▶ Kaasavas hariduses kardetakse võimu ja valitsuse kaotamist, seda, et kõik kakskümmend last ründavad eri suunda.
- ▶ See ei ole kindlasti nii. Lastele meeldib olla üksteisega koos, nad otsivad teineteise seltskonda ja tulevad rõõmuga mängima. Sõbrad motiveerivad tulema lasteaeda ja lastele meeldib teha tööd rühmas. Teeme koos!
- ▶ Täiskasvanu on see, kes on lastega koos, tegutseb, aitab, toetab ja toetab last tema kasvamise ning arenemise teel.
- ▶ (Kasvataja)

- ❑ Kuidas sinu rühmas laps on kaasatud oma päeva planeerimisse ja ülesehitamisse?
- ❑ Kuidas/millisel määral laps saab otsustada teda puudutavaid teemasid rühma igapäevastes tegemistes?
- ❑ Mis sinule kasvatajana on kaasava hariduse rakendamises kerge? Mis raske/keeruline?

▶ SUUR TÄNU KUULAMAST JA KAASA MÕTLEMAST!